

নুংশিৰবা মৰূপ শ্ৰীবীৰেন : নহাক্তি চৎথ্ৰে ঐখোয়বু থাদোক্লুন্‌গা-২

শ্ৰীবীৰেনদি মণিপুৰী সাহিত্যগা থাদোক্লুবা যাদনা মৰী লৈনাৱিৰা; ইতিহাসকা শাগোন্নৱিৰা; মাগী মফম অমা লেঙননা কদ্‌না লেস্ত্ৰবা; অহিৰা অমা ওইনা মগী তোখাইবা শক্তম (personality) অমংগু ঠাইল অমা শাগৎলনৰা; মণিপুৰী শৈৱেংগী অনৌবা যুগতা অকনবা খোঞ্জেল অমা ওইনা নোনাং খোংবগুম গুংনা লেস্ত্ৰবা; ত্ৰেডিসন অমসং মোদনিতি অনীগী সিন্‌ম্বোলিক ওইৰবা মিলনগী শক্তম লৌৱিৰা; শৈৱেংদা পূমগাও ঙাওনা পন্দোম লোন্না লুপচখিৰা; হিংবদা, লমচৎ-শাজৎতা মানা পামজবা আদৰ্শ অদ্‌ থাদোকপা তৌননা হিংখিৰা; অচুহুগীদমত্কা কিবা লৈতনা খৌনা ফনা মায়রোগু য়াখিৰা কবি অমনি।

— অইৰা

মথকী পীজৰিৰা ৰাৱোল অসি শ্ৰীবীৰেনবু মপুম ওইনা মশক তাক্ৰবা হোংনজৰনি। মসিদা অৰাংপা কয়া লৈৱমগনি নীংঙি। কবি অমগী পুলি খঙবা অৱায়না নভে। মী অমা ওইনা শ্ৰীবীৰেনগী মগুণ, শক্তম, মাগী ৰাখণ, ফিৰেপ, মওং-মতৌ কৰম তৌবগে? মসিগী মতাঙনা এনা খঙজবা খৰা ইজগে।

খোঁহনা লৈগী খোইহীদমক চুল্লি, অটৈ মচীজাক চাদে; খোইহী চুল্লগা হিঙি। (হামেঙদি মখল-মখা কয়গী মনা-মশং চায়।) খোইগী মতৌগুন্না শ্ৰীবীৰেনদি শৈৱেংতন্‌ চূপচৰগা পেঙে। শৈৱেংদা মাগী চীজাঞ্জি, থৱায়নি। অটৈদা মথায় তাবা গুন্‌দে। শৈৱেংদা মতৌমতা হিঙগদৰনি, মতৌমতা শাংচবা লৈৱাং অমগুন্‌নি অদুগা ওজা নীলকান্তগী শৈৱেংদা ফিলোসোফী হাপচিনাব।

য়ায়েম তেজেন্দ্ৰ অমসং শ্ৰীবীৰেন (য়েং), ১৯৬৫

শৈৱেং য়ান্না পান্দী। মণিপুৰী শৈৱেংদা নভনা অটৈ লোলদা ইৰা শৈৱেংগী লাইৱিকসু য়ান্না পাননা নৈনে। শ্ৰীবীৰোৱা মৰু ওইনা ওজা নীলকান্ত অমসং লাইশ্ৰম সমৱেদ্রগী শৈৱেংশিং নীংখিঙনা নৈনখি। মখোয়গী শৈৱেংগী মৱমদা

নৈন-ৰাৱেংসু ইৱশ্মদী। ৱবীদ্ৰনাথকী শৈৱেংদি কৰি হায়ৰুনি— স্বৱ হোনবগুম ‘গীতাঞ্জলি’ শাগোন্নৱগা হিংখিৰনি। মণিপুৰী সাহিত্যনা শৈৱেংদা ঙাওজবা মীশক য়ান্না তাঙনা থোকই। ঙাওজবা খৱদি— ‘শ্ৰীবীৰেন, নন্দ মটৈত, ইবোপিশক, লোংজ চন্দ্ৰনি। মখোয়দা লৈৱিৰা শৈৱেংগী মহাও তংবা গুন্‌ম মগুণ, sensibility অতাঙবনি।

মখোয়গী য়ুমদা চংলবদি শৈৱেং পাদুনা তাহনবা

চুন্না য়েংবা নোংমাই পণ্ডিত

শোয়দ্ৰবনি। শাংল-শাংলবা শৈৱেংসু পাই। মুন্না তাদবা যাদে; মাদি য়ান্না সেৱিয়স ওইৱিৰনি। সাহিত্যনা মহাক ফাগি চঙদে। ঐখোয়সু সেৱিয়স ওইনা তাদবা যাদে। মৱমদি, পাবা লৌৱিগু ঐগী মোত হৱগনি, অমুক খৱগনি। মগী ময়ুমদা শৈৱেং পাবা, নৈনবা য়ান্না সেৱিয়স ওইন্ত্ৰবা সেমিৱাৱ অমদগী হেঁজা। ঐনা ওজা নীলকান্তগী মহৌশাগী ইন্ত্ৰৱবিবু অমা তৌবদা, শৈৱেংদা ফিলোসোফী হাপচিনাদৰনি। মতে, শৈৱেংদি মতৌমতা হিঙগদৰনি, মতৌমতা শাংচবা লৈৱাং অমগুন্‌নি অদুগা ওজা নীলকান্তগী শৈৱেংদা ফিলোসোফী হাপচিনাব।

য়ানীংদবা ফোণ্ডোকখিৰা অদ্‌ শ্ৰীবীৰোৱা য়ান্না থাগৎলন্দী। হৌজিক অমসং মণিপুৰী শৈৱেংগী ইতিহাসতা ক্লাসিক ওইৰা শৈৱেং খৰা লৈৰি। মখোয়দি— সমৱেদ্রগী ‘লৈ লাংৰা’, নীলকান্তগী ‘মণিপুৰ’, শ্ৰীবীৰেনগী ‘তোল্পৰা শাদুগী ৰাখশ’ অসিনি। শ্ৰীবীৰেনগীদি অনৌবন্দকী অৱিৰদা চঙলকপনি— Modern sensibility কমা লৈব্‌ৰা কবি অনা থায়নগী ethos গী ঠঁৱোয়ৎ লুপুগা মণিপুৰগী মশক থিৱৰপনি। মাগী শৈৱেং অসি য়ান্না ক’জৈ, অতাঙবনি, ঙি ঙাঙ্ক ওইৰনি।

অমনি। শ্ৰীবীৰেনগা মাগী শৈৱেং অসিগী মৱমদা য়ান্না নৈনখি। মতম অদুদা খাবন্দী মটৌত পুয়া পাদুনা নৈনখিৰা মতমনি। ঐনা হায়শি— থায়নগী মিথ, লেজেন্দ, অৱিৰ তাইবু অসি নৌহোনা শেমদোক্‌দৰনি, হায়গী অগুন্না

থশ্বদি য়াৱেই। মাসু য়াখি। কবি মীনকেতনগী মতৌগুন্না শ্ৰীবীৰেনসু মটৌত লৈবাগী ফজবা, নীংখিৰা উবা গুমখি। ইমা লমদম পোক্‌ফম থৈনা নুংশিজিৰা।

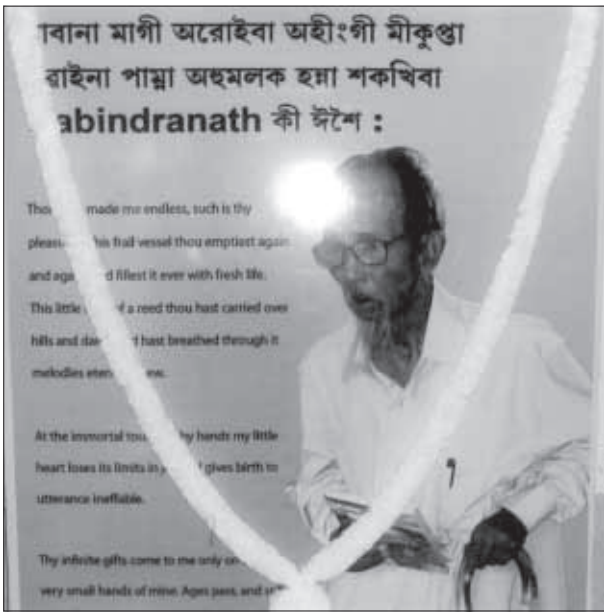
শ্ৰীবীৰেন য়ান্না ফবা ওজা অমনি।

মখৌ মশকখৰা, নিয়ম জুৱৈ, সিদ্‌পিপ্ত লৈনা, থৱায় য়াওনা, মণিপুৰী সাহিত্যতু নুংশিনা লাইৱিক তন্‌খিৰা ওজা অমনি। মশা শোল্লবসু নোংমতা ক্লাস লৌদবা লৈখিদিে। ক্লাসতা লাইৱিক ফজনা, থৱায় য়াওনা তাকই। ক্লাস লৌই-লৌদে হায়কগী মতাঙদা হেদ ওব দিপাৰ্ত‌মন্ত্ৰগা খংনবা, কৌনদবা কয়াসু লৈখি। ক্লাসতা শ্ৰীবীৰেননা হায়— “ঐনা তাক্‌পদা তানীংদ্ৰবদি নখোয় মপান থোকখিৰা য়াগনি। ঐসু থোকখো হায়ৱবসু থোকখিগে!” মটৈ তৌনদা ছাত্ৰ অমনা মঙেদদা ফুগে তৌবা য়াওও। প্ৰিফ্‌কাদা ছাত্ৰশিৰ্না নোত তৌবা য়াদে।

শ্ৰীবীৰেনগী শাউগনবা, মটৈ তৌগনবা, মচিং ফক্‌ভা অসিদি অঙকপনি। মানা য়ান্না শাউৱিৰদি ওইদবা গুঙবাব, তাং তৌবা, থবক তৌবদা খৌশাদবা, পুক্‌চেল শেংদবা অসিনি। নহা ওইৱিটৈ চাক চামিৰনবা মটৈ তৌবদা চাক্‌ক্‌তগী ফক হৌগৎলগা চংখি। সমিতিগী মিতিং কয়াদা মটৈ তৌনিখি। সাহিত্য পৱিষদকী উপাধি পীদবা ৰা গুঙহদে হায়দনা উপাধি লৌৱেই হায়দুনা শাউখি। বাৰ্ডন তৌবদা মিহি-মথা লানবা য়ান্না শাউই! হায়নিখিৰা ৰা শোষবা যাদে। মানা ইৰা ৰাৰেং, শৈৱেংৎ ককপা, শেমদোকপা যাদে। মানা য়ানীংদ্ৰবদি লৌইহে, ৰা মখা তাৰুবসু য়াৱে। অদুনা মমাদবা কয়গা খংনৈ, শাউনৈ, কৌনদবা য়াওই। য়ান্না শাৰীবা মীশক অমনি। নোংমা মোৰ্নিং ৰাকিং চংপদা অযুক্ত মখৌ তৌৱিৰা সিফায়শিহ্না মানা ফ্ৰেংং-তুৱেন চংপা উৱগা Left Right হায়দুনা ফাগি তৌদুনা লঙনৱকই। শ্ৰীবীৰোৱা লীটৈ অদ্‌পায়ৱণা— লৈৰাকী সেৱা তৌৱিৰা নখোয়না অনাবা অহলদা লঙাৱিৰা কৰিগীনো হায়না শীংখনি। সিফায়শিহ্নেদো হেঁজা। মখংদা চংপদা লভনৱভ্ৰে। শ্ৰীবীৰেনদি অচুহুগীদমত্কা খৌনা ফনা মায়ৱেঙ য়াবা গুন্‌মী, শীংনৈ। মশা শোঞ্জবগী ৰাৱনি মঙেদাদা লৈৱিৰা খৌনা অসিদি থাগৎনীংঙিলি।

ফোন শাংনা শাংনা তৌনদবদা শ্ৰীবীৰেনে মৰিখ চংলি। মানা ফোন তৌৱৰুৱদি নোং খোংদ্ৰিফাওবা থাদে। মফম-মতম খঙদে, ফোন হেজা তৌই। ৱাৰী শাংনা শাংনা শাই।

শ্ৰীৱা. কু. ৰালজিং সিংহগা ফোদা ৱাৰী শাবদি সেকেন্দ ২/৩ সু ফাদে। হায়ৱকনি— “ৰা. কু. ৰালজিং। কৰি

ওইৱিৰনো? য়াজৱে?” হেজা থমখি। মতা তানা ৱাৰী শাবা নংহৌই। য়ান্না থুনা হায়নীংবা অদ্‌ হায়হৌনবা তৌইহ্ৰবদি তোকে। মদ্‌ নভে শ্ৰীবীৰেনগীদি। মানা হায়— পৈশা চঙজয়নি। য়ান্না মেন তানা, পোৱা ৱাৰী অমা অমনি।

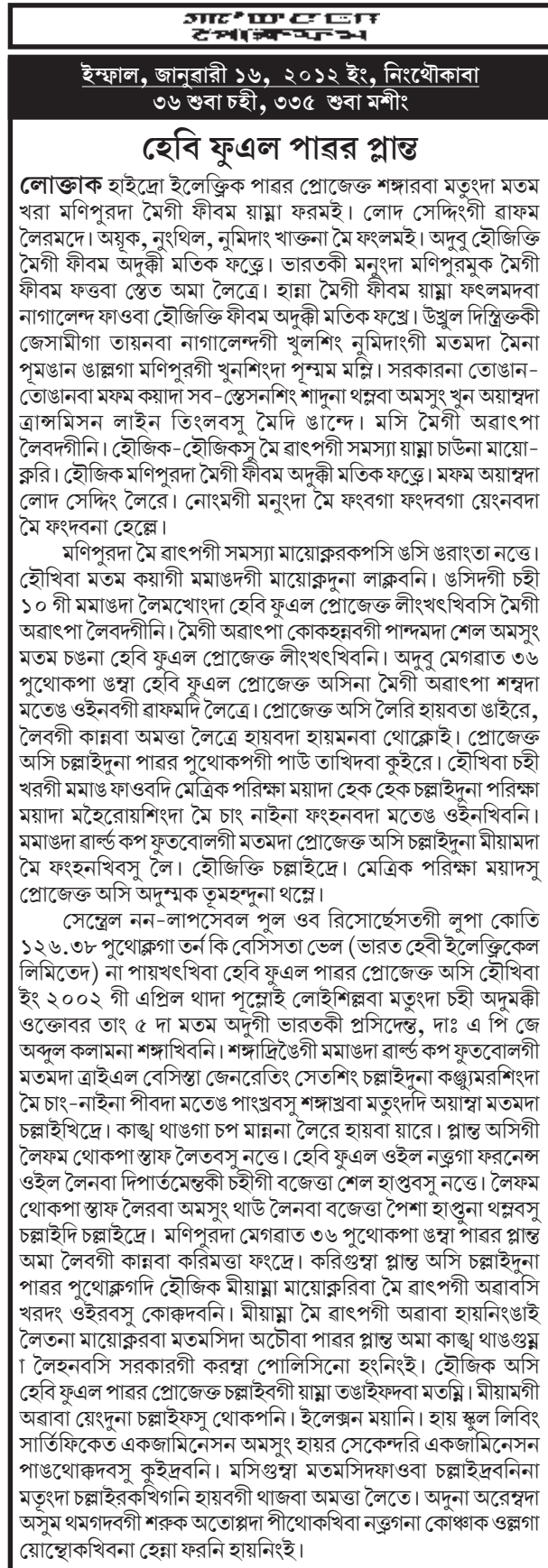
শ্ৰীবীৰেন মপা অমা ওইনা, মখৌ অমা ওইনা তমজবা য়াবা মীশক অমনি। মচাশিংবু লুনা-চামা তৌই। মচাশিনেসু মাবু য়ান্না নুংশিনা তৌই। মশৃশিনা লাইৱিক তন্ত্ৰা চংলমদদিদা মঙেদা বুৰুশ্মী। মানা হায় “ওইদবা গুঙগন্‌! মীগা খংনগন্‌!” মানা গুন্‌ম পংখৌগী মনুংনা মাগী ইমুং য়েংশিজি, নুংগুইনবা হোংনৈ। আদৰ্শ ওইৰবা মপুৱেইৰা অমসং অপোকপা অমনি।

মহাক নহাৱোল সাহিত্য শ্ৰেমী সমিতি, মৰু ওইনা মণিপুৰী সাহিত্যত্বু য়ান্না নুংশিজি। অইৰা নহাৱোল কয়গী পুন্‌গী খৌগৎলি, লমজীংডি, তেঙবাংঙি। লাইৱিক কয়া গীদুনা তেঙবাংঙি। অইববু য়ান্না নুংশিজবা মীশক অমনি।

শ্ৰীবীৰেনে লাইৱিক্তা ঙাওবা মীশক অমনি। লাইৱিক য়ান্না পাই। লাইৱিক মতম পৈশা পামুদে। মীংগুন্দকী লাইকি ৰায়ৱগা পাই। ঐগেঙন্দগীদি য়ান্না তৌয়না লাইৱিক ৰায়নি।

শ্ৰীবীৰেন শিদ্‌ে, হিংলি। মহাক মণিপুৱদা অমুক হল্পক্‌না পোকপা পামজখি। মাগী নীংজবা অদ্‌ ঠঁশ্বননসু থুংনৈবিৱমগনি নীংঙি। শ্ৰীবীৰেনদি ঐখোয়গী ইয়ক্তা লৈৰি, থাদোক্‌না চংখিদ্ৰি।□

মথং-মথং

ইফ্‌ফাল, জানুৱাৰী ১৬, ২০১২ ইং, নিংখৌকাবা

৩৬ শুৰা চহী, ৩৩৫ শুৰা মশীং

হেবি ফু-এল পাৱৰ প্লাস্ত

লোক্তাক হাইদে ইলেক্ট্ৰিক পাৱৰ প্ৰোজেক্ট শকাৱতা মতুংদা মতম খৰা মণিপুৱদা মৌগী ফীৰাম য়ান্না ফৱমই। লোদ সৈদিংগী ৰাফম লৈৱমদে। অযুক, নুংখিল, নুমিাদং খাঙনা মৈ ফংলমই। অদুৱ হৌজিক্তি মৌগী ফীৰাম অদুকী মতিক ফস্ত্ৰে। ভাৱতকী মনুংদা মণিপুৰমুক মৌগী ফীৰাম ফন্তবা স্ত্ৰেত অমা লৈভ্ৰে। হাৱা মৌগী ফীৰাম য়ান্না ফংলমৰবা নাগালেণ্দ ফাওবা হৌজিক্তি ফীৰাম অদুকী মতিক ফস্ত্ৰে। উখুল দিস্ত্ৰিক্তকী জেসামীগা তায়নবা নাগালেণ্দগী খুলশিং নুমিাদাংগী মতমদা মৈনা পূমঙান গুঞ্জগা মণিপুৰগী খুনশিখ্‌দা পশ্চাম মিল্লি। সৰকাৱনা তেঙান-তেঙানবা মফম কয়াদা সব-স্‌ত্‌সনশিং শাদুনা থল্পবা অমসং খুন অয়ান্‌দা ট্ৰান্সমিসন লাইন তিৎলবসু মৈদি ঙাংদে। মসি মৌগী অৰাংপা লৈবদগীনি। হৌজিক্তি-হৌজিক্তম মৈ ৰাংপগী সমস্যা য়ান্না চাঙিনা মায়ো-কুৱি। হৌজিক্তি মণিপুৱদা মৌগী ফীৰাম অদুকী মতিক ফস্ত্ৰে। মফম অয়ান্‌দা লোদ সৈদ্দিং লৈৱে। নোংমগী মনুংদা মৈ ফংবগা ফংদবগা য়েংনবদা মৈ ফংদবনা হেলে।

মণিপুৱদা মৈ ৰাংপগী সমস্যা মায়োক্ৰৱকপসি গুসি গুৱাংতা নভে। হৌখিৰা মতম কয়গী মমাঙদগী মায়োক্ৰদুনা লাৰুৱনি। গুসিদগী চহী ১০ গী মমাঙদা লৈমখোংদা হেবি ফু-এল প্ৰোজেক্ট লীংখংখিৰসি মৌগী অৰাংপা লৈবদগীনি। মৌগী অৰাংপা কোকফয়বগী পান্দমদা শেল অমসং মতম চঙনা হেবি ফু-এল প্ৰোজেক্ট লীংখংখিৰনি। অদুৱ মেগৱাত ৩৬ পুথোকপা গুন্‌ম হেবি ফু-এল প্ৰোজেক্ট অসিনা মৌগী অৰাংপা গুন্‌দা মতেঙ ওইনবগী ৰাফমদি লৈভ্ৰে। প্ৰোজেক্ট অসি লৌৱি হায়বতা হুইৰে, লৈবগী কান্নবা অমত্তা লৈভ্ৰে হায়বদা হায়মনবা থোক্ৰোই। প্ৰোজেক্ট অসি চহ্লাইদুনা পাৱৰ পুথোকপগী পাউ তাখিদবা কুইৱে। হৌখিৰা চহী খৱদগী মমাঙ ফাওবদি মেট্ৰিক পৱিফা ময়াদা হেং হেং চহ্লাইননা পৱিফা ময়াদা মহৈৱোয়শিংদা মৈ চাং নাইনা ফংহনবদা মতেঙ ওইনখিৰনি। মমাঙদা ৰাৰ্ক ক ফুতবোলগী মতমদা প্ৰোজেক্ট অসি চহ্লাইদুনা মীয়ায়াদা মৈ ফংহনখিবসু লৈ। হৌজিক্তি চহ্লাইহিৱে। মেট্ৰিক পৱিফা ময়াদসু প্ৰোজেক্ট অসি অদ্‌মুক তুমহদুনা থয়ে।

সেন্‌ত্ৰেল নন-লাপসেবল পুল ওব ৱিসোছেংসতগী লুপা কোতি ১২৬.৩৮ পুথোক্ৰগা তৰ্ন কি বেসিসতা ভেল (ভাৱত হেবী ইলেক্ট্ৰিকেল লিমিটেড) না পায়খংখিৰা হেবি ফু-এল পাৱৰ প্ৰোজেক্ট অসি হৌখিৰা ইং ২০০২ গী এপ্ৰিল থাদা পূন্‌মৌই লৌখিল্লিবৰা মতুংদা চহী অদ্‌মকী ওজ্‌বেৱ তাং ৫ দা মতম অদুগী ভাৱতকী প্ৰসিদ্‌েস্ত, দাঃ এ পি জে অণুল কল্যামানা শক্তাখিৰনি। শক্তাদ্ৰিওঁগী মমাঙদা ৰাৰ্ক ক ফুতবোলগী মতমদা ট্ৰাই-এল বেসিস্তা জেনৱেতিং সেতশিং চহ্লাইদুনা কঞ্জুমৱশিখ্‌দা মৈ চাং-নাইনা পীদবা মতেঙ পাংখুবসু শক্তাখ্ৰবা মতুংদদি অয়ান্‌ম মতমদা চহ্লাইখিৱে। কাঙ্খ থাঙগা চপ মায়ানা লৈৱে হায়বা য়াৱে। প্লাস্ত অসিগী লৈফম থোকপা স্তাফ লৈতবসু নভে। হেবি ফু-এল ওইল নত্ৰুগা ফৱনেস ওইল লৈনবা দিপাৰ্ত‌মন্ত্ৰকী চহীগী বজ্‌েতা শেল হাপ্‌বেসু নভে। লৈফম থোকপা স্তাফ লৈৱা অমসং থাউ লৈনবা বজ্‌েতা পৈশা হাপ্তুনা থল্পবসু চহ্লাইদি চহ্লাইভ্ৰে। মণিপুৱদা মেগৱাত ৩৬ পুথোকপা গুন্‌ম পাৱৰ প্লাস্ত অমা লৈবগী কান্নবা কৱিমত্তা ফংদে। কৱিগুন্‌ম প্লাস্ত অসি চহ্লাইদুনা পাৱৰ পুথোক্ৰগদি হৌজিক্তি মীয়ায়্না মায়োক্ৰৱিৰা মৈ ৰাংপগী অৱাসি খৱদা ওইৱবসু কোক্‌দৰনি। মীয়ায়্না মে ৰাংপগী অৱাবা হায়নিংঙাই লৈতনা মায়োক্ৰৱৰা মতমসিদা অটৌবা পাৱৰ প্লাস্ত অমা কাঙ্খ থাঙগুন্‌ম। লৈনবসি সৰকাৱগী কৱন্‌ম পোলিসিনো হংনিংই। হৌজিক্তি অসি হেবি ফু-এল পাৱৰ প্ৰোজেক্ট চহ্লাইখিৰা য়ান্না তঙাইফন্দা মতুংদা। মীয়ায়গী অৱাবা য়েংদুনা চহ্লাইফসু থোকপনি। ইলেপ্পন ময়ানি। হায় স্কুল লিবিং সাৰ্তিক্‌ফেত একজামিনেসন অমসং হায়ৱ সেকেন্দৱি একজামিনেসন পাঙথোক্‌দবসু কুইদ্ৰবনি। মসিগুন্‌ম মতমসিদফাওবা চহ্লাইদ্ৰবনিনা মতুংদা চহ্লাইৱকখিগনি হায়বগী থাজবা অমত্তা লৈতে। অদুনা অৱেয়দা অসুম থমগাদবগী শৰুক অতোপ্পদা পীথোকখিৰা নত্ৰুগনা কোথাক গুঞ্জগা য়োস্থোকখিৰনা হোৱা ফৱনি হায়নিংই।

“লাইৱিক ইবসু ওন্‌মাসু কোইসচন শেহুগী মনাই ঙাজ্ঞ ওইৱেয়”

—লাইশ্ৰম সমৱেদ্র

চিথি / ৰাকৎ / অতৈ-অতৈ ...

ভোতৱশিংগী ৱাইত য়োস্থোক্‌মসি

এদিতৰ,

লাক্ৰিৰা জানুৱাৰী তাং ২৮ দা মণিপুৰ পুন্‌গী ওইবা ১০ শুৰা মণিপুৰ বিধান সভাগী জেনেৱেল ইলেপ্পন শোয়দনা পাঙথোক্ৰগনি। পূৱা কেন্দ্ৰ ৬০ গী সিত ৬০ লৈবা মণিপুৰ বিধান সভাগী হন্দকী জেনেৱেল ইলেপ্পন অসিদা পূৱা কেন্দ্ৰিত ২৯০ লোন্না লয়া তৌনগদেৱি। মসিদা তেঙান-তেঙানদা দল কয়গী মৱন্ত্ৰগী আই এ সি অমসং তুৱলম কস্ত্ৰেসনা ষ্টাইদৰী মশীং য়ান্না কেশ্‌দিত্তে তাথোকপা ওইৱি। অসুন্না মৰু ওইন্ত্ৰবা চহী মঙা-মঙগী লী ইলপ্পন অসিদা ঐখোয়না মমল য়ান্নবা ভেতিং ৱাইত অসি তৱাই-তৱাইনা লৌহঞ্জনীংদে। কৱন্‌ম নীওন্ত্ৰ ঐখোয়না সতীক চাবা মীওঁনিং হায়না লৌগনি অমসং মীয়ায়গী লুচিংৰা অমা কৱন্‌ম ওইনগদগে হায়বসি ইৰৈবাকচা পুন্‌মক্ৰা বখ্‌মিৱাবা

মতমদ্‌ লোন্না মাঙনবিগন্‌।

হৌজিক্তি হৌজিক্তি লমদমসিগী প্ৰজাশিং কৱন্‌ম। থাঙতা, কৱন্‌ম পুন্‌লৈৱেল অমদা হি্লিৰবেগে হায়দা পঙলু লুনা থোক্ৰোই খঞ্জৈ। ঐখোয়গী আশা পুন্‌মক থমগদৌৱিৰা লুচিংবা অমা ওইবা মতমদা লুচিংবা অমদা কৱি কৱি গুণ চেমগদগে হায়বসি য়ান্নমক মৰু ওইৰা ৰাফম অমনি হায়জনীংঙি। শ্বুপ্ততগী লুপা ৫০০ নংৱগা ১০০০ দা অদ্‌মগী মমল য়ান্নৰা ভেতিং ৱাইত শিম্‌বিগন্‌। লুপা ১০০০ দা পায়বসু চহী মঙাগী ভেলু্য চাংদা য়েংলগনা চহী অমদা লুপা ২০০, থাদা ওইৱগনা লুপা ১৬.৬৭ অদুগা নোংদা পাৰুৱগনা লুপা ০.৫৫ খক্তনি হায়বসি প্ৰজাশিং মতম চ্ৰুদনা নীংখিৎহঞ্জনীংঙি।

অদ্‌মগী,

সলাম প্ৰেমকুমাৱ সিংহ উৱিপোক নাওৱেমথোং

লৌমীশিংদা সৰকাৱনা মীংয়েং চঙবিবু

এদিতৰ,

হৌজিক্তি মতমদা লমদমসিগী লৌমীশিংগী পুলি অসুকী মতীক খুংয়েথীংনিংঙি ওইৱে। পুকীদমক লৌউবা লায়ৱৰ লৌমীশিং লৌপুশিংগী অমদি শেদ্‌য়ায় চাবা মহাজলশিংগী শিদ্‌ী ওইৱে হায়বমক য়াই। লৌমীশিংদা নীং-খা তল্পা লৌ উজবা গুমজদ্ৰে। লৌপুনা য়ানবগীদমক চাক অহাওবা মখলগী ফৌ থাবা তাই। চাক অহাওবা ফৌ পীদে, চহীগী লৌশান খোন্‌ম য়াওদে, য়ুমগী কেই ফাওবা ফৌ পুৱক্তে হায়দনা লৌমীদগী লৌ শংপা লৌপু য়াওদবা নভে। লৌ-শীংউঙী লৈৱিৰা লোয়শঙনসু অমুক লৌ উৱিৰা অগ্ৰী অপনবা লৌকেনন নংব্ৰবদি হায়দনা লৌমীশিংদা ফংজদবা খুংচাংবো অমত্তা পীবিদে। লৌমী ৮০% দিপাৰ্ত‌মন্ত্ৰনা হীদাক কাপ্ৰবা পম্প ফংহনস্তে হায়বা ৰাফম অমা পাউ-চেদা থেংনজে। অদ্‌ব হৌজিক্তি মতমদা লায়ৱৰা, সদ্‌ লৈজবৰা লৌমী ৯০% দি পম্প লৈজদ্ৰি।

ঐ ইশামক চহী তৱাগী মাঙদগী পাম্‌ফেল লৌউ তৌজৱকই। মসিদা পৈশা চঙবা হ্ৰুৱা অগা চাথোকস অদ্‌ম মৰৈবদা হৌজিক্তি ঐখোয়গী লৌকদেতা লৌমী ৯০% না পাম্‌ফেল লৌউ তৌৱে। অদুগা ৰাফম অমনা, হাইব্ৰিড ফৌসু পাম্‌ফেল হনবা য়াই খন্দুনা কুমশি ফৌ কেজি ৪ না পাম্‌ফেল হল্পি। থা অমৱোম হেত্ৰপ অদ্‌মইগী ফৌগী ৱাৰেই উৱগা হন্দকি ৫০ দি শোৱৱহই হায়নৈ। অদ্‌ব পুন্‌মথোৱনদা মতাঙ খোক্তুনা হায়বদি হায় মতম চানা চাইবা গুমখিৰাবা, তীলনা-লায়না তাৱকপদা হীদাক কাপ্‌থোকপা গুমখিৰবদা ফৌবোং ৩৮ তমক ফংজখি। ঐ ঐনা পায়ৱিৰা শিনফমদা মায়পুনাৱা মহয় চাবাৰা হোংনববদি ইৰৈবাক ইজাত্তিগী সেৱা তৌৱনিৰা খঞ্জদুনা সৰৱতৰগী থবক কৱিমত্তা খঞ্জদুনা ১৯৯৬ তগী মায়পুনাৱা লৌউ-শীংউঙী থবক তৌজৱকবসু গুসি ফাওৱা মতীক চনা মহয় জদ্ৰি। অসুন্না

তোত্ৰম সুৱান্দম মটৈত চান্দপুৰ থাদ এ/সি

সৌবাম তোয়্না লুৱাং

মালেমদা হৌজিক্তি হৌজিক্তি হিংদুনা লৈৱিৰা ষ্টাইদগী ৰাংবী নুগী অমগী মিমিং পনবা তাৱবদি ফুত ৭ ইঞ্চি ৮ ৰাংবী চিনা মচা য়া ২০ দেফেন হায়বীসিনি। মহাক মশাগী অক্ৰুন্‌না কেজি ২০০ নি। মহাক্ৰা উল্লিৰা খোঙউপকী নহ্ৰৱ অসি ইলেপ্পদগী সাইজদা নহ্ৰৱ ২৬ অদুগা য়ুৱোপিয়ান য়ুনিয়নগীদনা সাইজ ৭৮ নি। হৌজিক্তি মশাগী চহী ৩৯ শুৱৰী য়াও দেফেন অসি চিনাগী শুচেঙ হায়বা মফম অদুৱ ইং ১৯৭২ গী জুনাই ১৫ দা পোকখি। নুগীলক্তগী ষ্টাইদগী ৰাংবিনি হায়দুনা গিনিস বুক ওব ৱাল্ড ৰেকোৰ্দতা চন্‌স্ত্ৰে। মীওঁইগী অৱাং-অমেমগী মৱমদা য়ান্না খঙ-হেৰবা দাক্তৱশিং য়াওবা তিম অমা য়াওনা গিনিস বুকী গাঙবু অমনা য়াওগী ময়ুমদা চংতুনা মহাকী অৱাৰা অদ্‌ ওনবা চক্‌লুই। নোংখৌ মনুংদা মতম খেৱনা অহ্ৰুক হক্‌চাংগী অৱাৰা ওজ্‌বা মতুংদা ফুৎ ৭ কা ইঞ্চি ৮ ৰাংবা থেংখনি। কা হেয়া ৱাখিৰা অসি মহাকী পিতৃহুতিৰ গ্লান্দনা ত্ৰাৱৱ অমা লৈবদগীনি হায়না দাক্ত কান্ডবু অনুনা ফোণ্ডঙনিংঙি।

য়াও দেফেন লায়ৱৰা লৌমী ইমুং অমদা পোকই।

মহাক পোক্ৰুপদা পাউঙ ৬.১৬ লুৱকই। অঙাং অমনা পোক্ৰুপদা লুসিৰা চাং অদ্‌মগী য়ান্না হেয়া লুন্‌বনি। মশাগী চহী অহম শুৱকপা মতমদা কাহেয়া চাবা থকপা তৌৱশ্মী। কয়ামুক কাহেয়া চাবা-থকপা ভেবেগে হায়ববু ঠ্ৰুগী চহী অহম শুৱবা অঙাং অমনা চৱিৰা চাং অদ্‌মগী কাহেয়া চৱশ্মী। অসুন্না কাহেয়া চাবা-থকপাৰ্গী মশাগী চহী ১১ শুৱকপা মতমদা য়াও দেফেন ফুত ৬ কা ইঞ্চি ২ ৰাংখি। অদুগা মশাগী চহী ১৫ শুৱকপদা মতমদি ফুত ৬ কা ইঞ্চি ৯ ৰাংখলক্ৰবি। মহাকী ৰাংবীগী চাং অসি লেগ্না লৈচেনা হেগৎলক্ৰি। কা অমা হেয়া ৰাংখলকপা লুসিৰা চাং অদ্‌মগী য়ান্না হেয়া লুন্‌বনি। মশাগী অনা-অয়েক য়াওৱকপদগী দাক্তৱদা লায়ংৱা চংখি। মতম অসিদা মহাকপু শামৱগী কাঙবু কয়ানা শাবাৰা য়াওহ্ৰববা মহাকী ময়ূদমা লাৰুন্‌ম। অদ্‌বু মহাকী মমা-মপানা শাবাৰা

য়াওহুম্বীংবসু মশা শোনবদগী য়াওহনবিহ্ৰে।

য়াও দেফেয়া লেপুনা ৰাংবা হেনগৎলকপগী চাউৱৰা মৱম অমা লৈৱি। মসিগী মৱমদি মহাকী ব্ৰেদনা যাওৱিৰা পিতৃহুতিৰ গ্লান্দ অদুৱ অটৌবা তুমৱ অমা তৌবদকী শ্ৰে্খ হোৰ্মেনিগী চাং হেনগৎলকুনা মহাকী শৰু অদ্‌ চাউৱা শাংবা হেনগৎলকপা অসিনি। মসিগী মতুং মতম খৰা লৈৱগা ৰাখ্‌জে প্ৰোবিপ্ততা লৈবা অটৌবা হোম্পিতাল অমদা ওপৱেসন তৌদুনা তুমৱ অদ্‌ লৌথোকখি। মদ্‌গী মতুংদা য়াও দেফেনগী লেপুনা ৰাংখৎলকপগী মওং অদ্‌ লেপখি। অদ্‌ব মতম খৰা লৈৱগা অমুক মহাকী ব্ৰেদনা তুমৱ অমুক য়েংখৎলক্ৰশ্মী। অদুনা ইং ২০০৭ তা অমুক কুপ্‌না দাক্তৱদা য়েংলশ্মী। হন্দকী অসিদিও ওপৱেসন তৌৱনা হীদাক্‌না ওইনা লায়লেকা তুমৱ অদ্‌ মতমহনখিৰা য়াত্ৰা হায়ববু য়েংনববা ময়ূমদা থা তৰুক লায়ংেদা থল্মশ্মী। মসিগী মৰু ওইৰা মৱমদি তুমৱ লৌথোক্ৰবা ওপৱেসন তৌৱগী শেল মৱাঙ কায়না লৈতবদগীনি। ইং ২০০৯ দা ইংলেণ্দগী দাক্তল তি তি নেৰা ৰাৰ্কীকাঙবু অমা লাওক্‌না মহাকী মৱমদা দোক্‌মেন্দ্ৰী ফিল্ম অমা নমখি। মদু